

КІНО

про КІНО

58

Ольга КЛЕЙМЕНОВА

Фільми, ніби ті цигарки, які, за Памуком, любимо не через залежність від нікотину, а тому, що вони легко дарують відчуття небезглуздості в цьому безглуздому світі. Звідси стає зрозумілим, чому українці багато-багато років комфортно почуваються без власного кіно: досвід їхнього життя вельми кінематографічний! Переживання, даровані ним, такі соковиті, що не залишають місця для екранних. Проте нагода зафільмувати зріз цього життя все-таки з'явилася. Нещодавно Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону України «Про кінематографію» та інших законів України щодо підтримки виробництва національних фільмів».

Нотатки до сценарію

Країна Україна. Доба серіальної повені. У телевізорі деградує «Оскар»; після увічнення лаврами «Мільйонера з нетрів» довіра до їхніх академіків остаточно випарувалася. Інститут імені Карпенка-Карого в Києві продовжує робити дивну справу: щороку примножує армію кінематографістів, яким немає де подітися. Хор із кіношних інституцій та преси волає про загибель великого екрана. Залишкові видатні діячі колись квітучого кіномистецтва

вимолюють у Мінкульті грошенят (тих, яких на всю галузь кіт наплакав) і в новітніх блокбастерах уже не оспівують принад соціалізму, а тужать за гетьманщиною.

Ретропогляд у недалеке минуле. Тоді ще нардеп Нестор Шуфрич ініціює законопроект, революційний для вітчизняного кіно. Революційну агітацію підполюють й інші його колеги. У свою чергу, «Віче» систематично мусує на своїх сторінках тему розвитку кінематографії.

Монологи в кадрі

Дмитро ТОМАШПОЛЬСЬКИЙ (наш минулорічний співрозмовник, телефоном із Пітера), український режисер, сценарист, який мріє займатися своєю справою в Україні, та поки на Батьківщині кіноступор, творить картину за картиною в Росії:

– На карті цивілізованого світу не залишилося країни, де ще не прийняли подібного закону. Більше того, умовою входження до ЄС є наявність у держави Фонду національного кіно. Закон, прийнятий парламентом, не повною мірою, та все ж дає надію на організацію кінопроцесу в Україні. Звісно, звільнення від ПДВ кіновиробництва і прокату радикально поліпшить ситуацію вже найближчим часом. «Поліпшення ситуації» – це виробництво в Україні не менш як 20 повнометражних ігрових стрічок на рік. Кілька фільмів, як нині, – показник країни третього світу. Ситуація зміниться, якщо закон працюватиме. А з виконанням законів у нас завжди були проблеми...

Сергій ТРИМБАЧ, голова Національної спілки кінематографістів, президент Асоціації кінокритиків України, критик, сценарист:

– Закон ухвалили навдивовижу оперативно. Він міг ще «бовтатися» довго, як, приміром, «бовтається» проект стосовно меценатства. Проте боротьба з новим законом точилася навіть після його прийняття. Досить могутні сили хотіли, аби Президент наклав вето. Зокрема, Мінфін надав документ, згідно з яким варто було очікувати бюджетних витрат у розмірі 14 млрд. гривень. Ця дута цифра мала налякати Януковича, та знайшлися радники, які не дали йому проковтнути цю наживку... Новації в галузі передбачають також зміни в Земельному й Податковому кодексах... Пільги, запроваджені схожим законом у Росії, сприяли десять років тому неабиякому прогресу кіноіндустрії. 2010-го в галузь там

спрямовано 3,5 млрд. рублів (близько 1 млрд. грн.). У нас таку цифру важко уявити. Тому для нас цікавіший досвід Румунії, Чехії, Польщі – країн, де не так давно кіно перебувало в доволі складному становищі, та які останнім часом із нього активно виборсалися... Ідея створення фонду кінематографії втілена в багатьох державах. У нашій версії фонд трансформовано в рахунок. Питання джерел його наповнення ще дебатуються. 3-поміж імовірних – послуги інтернет-провайдерів, телефонних операторів, продаж квитків до кінотеатрів... У інших країнах практикують відрядження від телереклами, продажу алкоголю й тютюну, але ж у нас магнати цих секторів економіки скоріше вдаляться, ніж пожертвують відсоток... А чи знаєте, як було в Польщі? Коли Сейм не хотів приймати такий закон, поляки зорганізувалися й стали фіксувати, хто як голосує. Кожного, хто голосував би проти, мали визнати ворогом нації. А кому хочеться бути ворогом?..

Нотатки до сценарію

Земля здригається: із залізобетонною впевненістю закон торує шлях до людей... Тим часом архаїчний Будинок кіно жодним боком не нагадує палацу фестивалів солідної столиці. Стеля в його залі, бува, падає на голови глядачів. Такі несподівані «техефекти» аж ніяк не сприяють славі підстаркуватої споруди. За попереднього керівництва НСКУ на будинок, що за два кроки від НСК «Олімпійський», накинули оком рейдери. Й під виглядом реконструкції забажали прибрати до рук... Також серед об'єктів галузі, які «погано лежать», опиняються легендарна кіностудія імені Довженка (ласий шмат центру столиці) й не менш легендарна Одеська кіностудія (7 гектарів на морському узбережжі). Слова **Ганни ЧМІЛЬ, голови Держслужби кінематографії**, на прес-конференції в Києві, присвяченій новому закону: «Кіно відчує полегшення, рейдери – погіршення. Адже якщо кіностудія є рентабельною, рейдерам на ній робити нічого. Якщо ж вони бачать, що студія майже не працює і переважно здає в оренду приміщення, вони шукають варіанти використати її у своїх цілях».

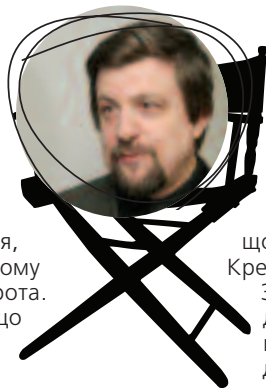
Монологи в кадрі

Дмитро ТОМАШПОЛЬСЬКИЙ:

– Ще одна умова реформування галузі – готовність до цього кінематографістів. Це, можливо, найістотніша проблема. Упродовж десятиліть влада нищила не лише кіно, а й тих, хто спроможний його робити. Нещодавно секретаріат НСКУ прийняв рішення про створення Лабораторії проектів, яка розробила програму «Нове українське кіно». Її реалізація може стати першим кроком у народженні національного кінематографа. Вживати термін «відродження» вважаю недоречним. Бо ж українського кіно не існує вже кілька десятиліть.

Сергій ТРИМБАЧ:

– Як подолати місток між правничою теорією та кінорежисурним мисленням? Завжди після малокартиння (так було й за радянських часів) запускали велику кількість дебютів. І тоді раптом виявлялося, що є ціле покоління, якому дозволили відкрити рота. Ставало зрозумілим, що воно вміє говорити мовою, яка не схожа на мову попередників. Однак коли в країні робиться 3–4 повнометражні

ігрові картини, не варто чекати шедеврів. У Росії випускають більше сотні стрічок, з яких виходить 15–20 доволі пристойних. Скасування ПДВ для галузі на п'ять років має прискорити процеси зростання... Ще в нас дуже великий розрив між дідами, хороші картини яких залишилися в далекому минулому, та молоддю, котра до цього часу не мала змоги себе проявити. Треба створити середовище змагальності. Кожен розраховуватиме на власні творчі можливості, а не на те, що в Раді управління коштами спецраунку засідає твій кум чи приятель. Закон безпрецедентний у тому сенсі, що задекларував прозорість усього, що відбувається навколо ухвалення, фінансування й просування свіжих проектів... Наступна умова швидкого долання відстані між словом і ділом – поява справжніх продюсерів. Тому що нині наші продюсери нічого не вкладають у виробництво фільмів, водночас заробляючи під час виробничого процесу. Де ви ще таке бачили? Хіба що в Росії. Як правило, наші продюсери навіть не намагаються запустити стрічку в прокат! А повинно бути так: ти збираєш гроші та відповідаєш за те, щоб вони повернулися... Кривно зацікавлений у тому. Зрештою ці фільми повинні дивитися люди. Коли ми побачимо бодай одну чергу до кінотеатру на український фільм, тоді й скажемо, що щось змінилося.

Законні позитиви

Одна з головних переваг – створення спеціального Рахунку фінансової підтримки національної кінематографії. Джерелом формування спецраунку два: збір на розвиток національної кінематографії, який є джерелом формування спеціального фонду Державного бюджету України для фінансування виробництва національного фільму на кожен поточний рік у частині доходів; видатки і субсидії загального та спеціального фондів держбюджету на державні програми розвитку кінематографії.

Для управління коштами рахунку створюється рада, до складу якої входять 20 осіб: 10 призначає Кабінет Міністрів, 10 делегує Національна спілка кінематографістів.

Діяльність ради, згідно з прийнятим законом, абсолютно прозора: на офіційному сайті центрального органу виконавчої влади у галузі кінематографії рада інформує суспільство про свою діяльність. ЗМІ та громадськість дістають змогу контролю за виконанням радою положень закону. Крім того, новий закон унеможливує розподіл коштів на потреби національного кінематографа «в ручному режимі».

Положення закону про спеціальний рахунок та раду набирають чинності з 1 січня 2011 року.

Новим законом передбачено зміни в оподаткуванні підприємств та організацій України. Зокрема, тимчасово, до 1 січня 2016 року, не оподатковуються сума коштів і вартість майна, спрямовані на виробництво національних фільмів. Це стосується податків на додану вартість та на прибуток підприємств.

Податкові пільги стосуються не лише виробників, а й розповсюджувачів і демонстраторів національних фільмів.

Від земельного податку звільняються суб'єкти кінематографії, що забезпечують виробництво національних фільмів. Список таких студій затверджується Кабміном.

Інформація НСКУ.

The end. Титри. Бравурна музика. Можливі оплески залу як органічна приправа до небезглузлого життя українців.

